

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro} 137.

28: Listopada 1823.

Wiadomości krajowe.

Uw i a d o m i e n i a

C. K. Rządu krajowego.

Przy Tarnowskim C. K. Sądzie Szlacheckim uwolnione zostało miejsce Rewidenta rachunków pupillarnych z pensją roczną 600 ZR. w M. K. Chcący powyższe miejsce otrzymać, wywieść się mają należycie z znajomości języków, niemieckiego, łacińskiego i polskiego, tudzież gospodarstwa wiejskiego i złożyć popis przed wspomnianym C. K. Sędem Szlacheckim z wiadomości urzędu Rewidenta rachunków pupillarnych. Prośby o to należycie allegatami opatrzone, podawać należy wprost do wspomnianego C. K. Sądu Szlacheckiego, albo jeżeli starając się o to miejsce inż w publicznej służbie zostają, przez swoje Prezycyja do tegoż Sądu, a to w czterech tygodniach, rachując od dnia niniejszego ogłoszenia.

N. Pan najwyższem postanowieniem wydanem w Lwowie d. 16go Października r. b. nadać raczył godność katedralnego scholastyka przy grecko-katolickiej metropolitalnej kapitule, JX. Marcinowi Barwińskiemu, Doktorowi Teologii i publicznemu Professorowi nauki biblijnej nowego testamentu w Uniwersytecie Lwowskim, Dyecezalnemu examinatorowi i honorowemu Kanonikowi, a Rektorstwo tuższego grecko-katolickiego Seminarium JX. Gabrielowi Dubowieckiemu katedralnemu i konsystoryalnemu Kanclerzowi, dając mu orsz najłaskawiej katedralną Kustodyją.

Kurs Wiedeński z dnia 10go Listopada: Obligacye długu Stanu 5 procentowe w M. K. 81 23/32. — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez los z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez los z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K. — Kurs na Augsburg za 100 Hur. 98 1/2 Uso. — Moneta konwencyjna za 100, 249 7/8. — Akcyje bankowe, jedna po 91 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne. Portugalia i Brazylia.

— Z Lizbony d. 20. Października. —
Wyrokiem z d. 25. Września Król upo-

ważnił Ministra Skarbowego Hr. Pova do zaciągnięcia nowej pożyczki 20 mill. krusadów. — Drugim wyrokiem postanowił Monarcha za wysłuchaniem zdania swej Rady powiększyć cło wchodowe póki stała taryffa nie będzie ustanowiona. Podwyższenie to przeznaczony jest na opłacenie prowizyi od nowej pożyczki, ponieważ fakcyja, która przez trzy lata rządziła Królestwem zupełnie Skarb wyniszczyła.

Rocznica urodzin Infanta Don Pedro (Cesarza Brazylijskiego) obchodzona tu była z największymi uroczystościami.

Woienny bryg Infant Miguel orzywiózł tu z Maranhao smutną wiadomość o dokonanej tam rewolucyi.

H i s z p a n i i a.

Z Madrytu z d. 28. Października.

Minister Sprawiedliwości przesał Prezesowi Królew. Rady wyrok od Rejencyi pod dniem 22. Września, wydany, przez który, dla powściągnięcia zageszczonyj w krain za Rząd Stawów rozwiązłości, przywraca na nowo do ważności Królewski okólnik z dnia 22go Lutego w którym postanowiono: Wolą jest Króla, ażeby rada jego szczególną zwróciła uwagę na potłumienie zgorzenia i zbrodni isawnych, które pochodzą z samowolnych rozswodów i rozpustnego życia osob słubnych, z zawartych bezwstydnie natożnictw między osobami nieslubnymi, a nareszcie z nieprzestrzegania przykazanych od kościoła dni świętecznych. Nieprzystoynne rozmowy, urazy przeciw sługom religii, wzgardę okazujące o nich mowy i wykonywane po kościołach nieprzyzwoutości, wymagają koniecznie szczególniejszej bacności i Jego Królewsha Mość obowięznie z tego powodu i Królewskich Sędziów, ażeby Duchownym i Plebanom w ich oycowskich przedsiębraniach przeciw tey obyczajów zepsutości i ku utłumieniu zgorzenia publicznego, na przypadek sprzeciwienia się, natychmiast według umowy praw byli pomocnymi.

List okólny Ministra Sprawiedliwości zawiera następujące rozporządzenie: »Król chce,

ażeby zatarta została wszelka pamięć ostatniego Rządu rokoszaków; przeto rozkazał, ażeby biuro publicznego kredytu nie zarządzało na przyszłość temi kościelnymi dobrami, które dotąd oddane nie zostały, ponieważ nikt się o nie nie zgłaszał. Intendenci porozumieją się z dyecezalnymi Prałatami względem mianowania szczególnych rządców dóbr tych, i złożą tychże dochody, które oddane będą religijnemu funduszowi, skoro się duchowienstwo zgromadzi.«

Podług Echa północnego powołano koniecznie Jenerała Vandamme na przysięgłego do Sądu (*Assis*) w Douai, chociaż będąc wojskowym, od tego się wzbraniał.

Podług Dziennika Paryzkiego przybył do Paryża Don Josquin Carres główny Podskarbi Hiszpański z pełnomocnictwami Rządu swojego dla Dworu Francuzkiego i wysiadł w pałacu d'Artois.

Gwiazda z d. 9go Listopada zawiera o położeniu rzeczy w Barcelonie między innymi następujące wiadomości:

Sarryia d. 2. Listopada.

Dnia wczorayszego zawarto Konwencyą względem zajęcia Barcelony, Tarragony i Hostalrychu, a dzisiaj potwierdzili ją Marszałek Moncey i Jenerał Mina. Wojsko Francuzkie zaymie te trzy warownie d. 4go Listopada:

Taż sama Gazeta zawiera jeszcze następujące wiadomości z Hiszpanii:

Z Madrytu d. 1. Listopada.

W Estremadurze poddali się wszyscy naczelnicy rewolucyjni wyjąwszy Empecynada, który się dotąd nie poddał.

Brygadzier Laguna, przywiozłszy z sobą rozkazy Króla Jmci katolickiego, d. 29go Października zajął w posiadłość twierdzę Badajoz.

Z Madrytu d. 2. Listopada.

Król i Królew. rodzina przybyli d. 29go Października do Aldea del Rio. Mimo padającego deszczu mieszkańcy miasta i okolic zgromadzili się licznie i okazowali radość swoją z przybycia Monarchy.

Margrabiya Matafloryda przybył d. 28go do Madrytu.

Z Kadyxu d. 29. Października.

R o z k a z d z i e n n y.

Dowiedziawszy się, że wielu Jenerałów, Officerów i szeregowych z wyspy Leonu i Kadyxu mimo zakazu Króla Paua naszego bawi dotychczas w tém mieście i na wyspie,

przeto uwiadamiam, ażeby we 24 godzinach udali się na mieysca wyznaczone im w paszportach.

Angel Dias de Castillo.

Oto jest Adres, który Król otrzymał od Jenerała Morillo: »N. Panie! Jenerał Kapitan Królestwa Gallicyji dowiedziawszy się, że WKMość odzyskałeś wolność i dawne prawa swoje, napełniony został największą radością i czyni mu to zaszczyt, że może WKMo! przelożyć rzetelnie swoy sposób myślenia i w imieniu woyska i mieszkańców Gallicyji oddać hołd należny. Kiedy WKMość w innych okolicznościach nie tak przykrych jak ostatnie, dostałeś od Hiszpanów imie Ferdynanda upragnionego, przezco dali do zrozumienia, że wszystkiego spodziewają się po WKMości, tém bardziej życzyli sobie w czasach ostatnich, ażebys WKMość powtórnie na tron przodków swoich powrócił! Takie niepokoie, cierpienia, błędy i zbrodnie tylko pod oycowskim rządem WKMości zapomniane bydz mogą. W krótko znikną cierpienia Oyczyzny, iey dzieci zostaną poiednane, osuczone będą tzy tyłu rodzin, które były ofiarą wściekłości wszystko niszczącej rewolucyji. Dobrzy Galicianie i waleczni woioownicy poruczonego mi woyska, tyle przyczyniający się do tego szczęśliwego skutku napełniają życzeniami tron WKMości i starać się będą utrzymywać go całemi siłami, gdyby mimo wszelkiego spodziewania się wystąpili iacy nowi nieprzyjaciele. Przyymiy WKMość łaskawie ten wyraz naszego uczucia, którem napawa nas miłość ku poświęcaney osobie WKMości i życzenie, ażeby tron naszego Władcy na niewzruszonych spoczywał posadach, ażeby zaufanie zapewniało ciągle pomyślność Hiszpanów, a duch rokoshu i zniszczenia nie powracał więcej do naszego kraiu. Niech Bóg utrzymuje WKMość przez długie lata. Korunna d. 5go Października.«

»Hrabia Karthageny.«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

— Z Londynu d. 5. Listopada. —

Wniesiono w giełdzie tutejszey pożyczkę 640,000 funtów szterlingów (25,600,000 Złtp.) dla Kawalerów Maltańskich z prowizyją po 5 od sta i zabezpieczeniem na terażniejszych i przyszłych dochodach i dobrach tego Zakonu, mianowicie we Francyji, których wartość wynosi 29,000,000 franków, a które wkrótce rzeczony Zakon obeymie. Oprócz znacznych zaletłości, Zakon ten ma mieć rocznego dochodu 3,790,760 franków, a 4,000 zapisanych te-

raz Kawalerów złoży za przyjęcie sumę 12 milionów franków. Nie ma ten Zakon żadnych długów, a terazniejsza pożyczka będzie oddana w 20 latach.

Na giełdzie ogłoszono wiadomość Angielskiego agenta z Bogoty, tycząca się Kolumbijskiej pożyczki. Venze doniosł, że Jenerał Santander, Wice-Prezydent Rzeczypospolitej dał mu do poznania, że pożyczka P. Zea przyjęta będzie z 20 pCt. Diskonto i że warunki kontraktu wyiwszy summy nagród wypelnione będą, które były ciężarem dla kontrahentów płaćących walutą.

Francya.

Jenerałowie Porucznicy w służbie Króla Jęgomosci Katolickiego: Hrabia d'Espagne i Baron d'Eroles, mianowani zostali przez Xiążęcia Angoulême Kommandorami Król. orderu woyskowego Ś. Ludwika.

Jenerał Porucznik Baron Canuel, Komendant dywizyi 3go oddziału woyska dostał od Xiążęcia naczelnego Wódza krzyż Komandorski orderu Jęgii honorowój.

Dziennik rozpraw z d. 6. Listopada umieścić następujący artykuł:

»Minister Spraw Zagranicznych (P. Chateaubriand), o którym mówiono, iż pomocnój rozprawie przeciwko zupełnemu odnowieniu Izby Deputowanych, oddali się na czas długi z Paryża, był onegdaj zrana podług zwyczaju na Radzie Ministrów, która się pod przewodnictwem samego Monarchy odprawiła. Co się tycze wspomnionój rozprawy, możemy z dobrego źródła zapewnić, iż właśnie Minister Spraw Zagranicznych jest za zupełnym odnowieniem Izby. Trzeba mu oddać tę sprawiedliwość; wręście tak w Monarchii reprezentacynej, podług Konstytucyi, jak i w wymownych głosach zacnego Pera, znajduje się wszędzie mowa o zupełnym odnowieniu. Że zaś odnowienie to nie może być uskutecznione prościój i sprawiedliwój, jak przez nową Izbę, którójby członkowie nowo obrani, mieli jednakowe pełnomocnictwa, naturalną więc jest rzeczą, iż jeśli Ministrowie myślą o zupełnym odnowieniu, szczęśliwe ukończenie wojny Hiszpańskiej podaje porę do rozwiązania Izby, w czem Ministrowie iednego są zdania, a Minister Spraw Zagranicznych nie robi z tego tajemnicy.«

— W dalszym ciągu uwag, iż Minister Spraw Zagranicznych był zawsze za zupełnym odnowieniem Izby i podał stosowny do tego wniosek, przytacza Dziennik rozpraw z d. 7. t. m. niektóre wyiutki z Mowy jego, mianój roku 1816 w Izbie Parów podczas wniesionego projektu do prawa względem wyborów.

Sąd Królewski karny w Paryżu po ukończonych ferjach rozpoczął d. 4. Listopada orzycyście swoje czynności. Przed Mszą, którą miał JX. Desjardins, Jeneralny Wikaryusz Dyiecezyi, wprowadzono P. Queget, iako Prezesa i P. Bayeux, iako zastępcę głównego Prokuratora. Po ukończonem nabożeństwie zgromadził się Sąd w sali posiedzeń pierwszój Izby, poczem Jeneralny Adwokat P. de Broë (znany już zaszozytnie z wielu wniosków) miał Mowę, którą tak zaczął: »Mości Panowie! Obowiązki sług prawa są równie liczne, iak poważne i święte. Nie dziwię się więc, Moi Panowie, że ustawy nasze, gdy podług dawnego zwyczaju za powrotem niniejszój uroczystości o tych obowiązkach WWPanom prawie przepisują, nie obawiały się, aby mowcy zabrakło kiedy treści do mówienia. I owszem czuję to, że źródło, z którego tyłu moich poprzedników z tak wyszczególnionemi talentami czerpało, jeszcze nie wyschło; atoli Mości Panowie, gdy mi dziś o zamilowaniu prawdy mówić przychodzi, czyż nie samemu przedmiotowi winien iestem, że Wam przedewszystkiēm rozwinę przyczyny skłaniające mnie do obrania takowój treści? Zamilowanie prawdy zdawało mi się być szczególniejszym darem kojarzającym w sobie wszystkie przymioty Sędzięgo.« Jeneralny Adwokat rozszerzywszy się wymównie w tój rzeczy, przyszedł na błędy, któremi szczególnie w czasach naszych usiłują zaćmić światło prawdy. »Istniecież, iaka fałszywa nauka; — rzekł, — którójby od lat trzydziestu nie rozpowiadano we Francyi? Byłaż iaka niedorzeczność, którójby nie wymyślono i któraby nie znalazła łatwowiernych dla siebie ozcicielów? Z zaufaniem i z dumą występowali mężowie, ucznie atheizmu łąknący obcych majątków i najwyższój władzy. Ich to wyroczenia każą wierzyć, że w nich tylko mieszka mądrość i że za ich obrębem wszystko jest niewiadomością i głupstwem. Na ich skinienie powinna była wznieść się natychmiast nowa budowia Państwa. Oni to utworzyli w ognieniu oka nowe Królestwo, nowe prawodawstwo, nową Religiją, nowy stan familii, nowe zasady prawa własności i w nadętości swoiój byli tak szaleni, że mniemali, iż wszystko odą być winno. Jakież więc były tego skutki? Ach, Mości Panowie! Krew tysięcy ofiar odpowiada nam na to! Sprawiedliwość wygnano z ięj świątyni; noc posępna zakryła całą Francyją; iedynie brzęk kaidanów przerywał ięj okropną ciszę; nareście, samego Monarchę poprowadzono na rusztowanie, gdzie z rąk swoich poddanych śmier-

cią męczennika poległ! — Zajęmieli! i toż to były owoce waszych świętych obietnic, które obłąkanemu dawaliście ludowi? Prawiąc mu o wolności, wtrącaliście go do więzienia! Prawiąc o równości, nadaliliście mu ię tylko w grobie! Mówiąc o braterstwie, pozwalaliście na takowe tylko po śmierci! Idźcie, a jeżeli jeszcze możecie mieć wyrzuty sumienia, otwórcie oczy i przekonaycie się, iak daleko człowiek obłąkać się może zbroczywszy rż z drogi prawdy.« Po tém smutnem wystawieniu błędów i zbrodni już przeminionych; zwrócił Mówca rzecz na sprzeczności, w które za naszych dni zawikłali się nieprzyjaciele prawdy. »Widziano, z iaką patriotyczną nienawiścią piorunowali na obce Narody, a w równym czasie chcieli wygnąć rodowitą Francuską dynastiją i cudzoziemca osadzić na Tronie; iak wynosząc się z miłości swoięy ku Konstytucyi, chcieli nam narzucić obrzydłą, anarchiczną Konstytucyję z roku 1791, iak ogłaszając wolność wyznania, hańbili w świętych kościołach opowiadaczów Boskiego słowa; iak się chętpili szanowaniem prawa, a sami z największem zgorzzeniem wyłamywali się z pod niego i gwałcili je. Widziano, iak chcieli byli woyny, aby wspieraó rokoszanów Neapolu i Turynu, ale przeciwnie pokóy ogłaszali, gdyszto w Hiszpanii o obronę Ołtarza i Tronu; widziano, że jeżeli zgadzało się z ich planem, potępiali wdawanie się w sprawy obcych obcych Narodów, a po chwili znou brali je pod swoię opiekę i obronę, chcąc im swoię naukę i swoie zasady rządowe narzucić.« Na końcu mowy obrócił C. Broń głos do młodych zwolenników prawa: »Nie słuchaycie pochwałowych pochlebców oszukać was usiłujących. Zostawcie innym ten śmieszey przywilży rządzenia Narodami, nie znając ich dzieiów i kierowania przyszłością, nie znając obecności. Wierni prawdziwemu rzeczy nie dajcie omamić się słowami. Będąc przyjaciółmi towarzyskiego porządku pogardźcie ławem zwycięztwem fałszywey wymowy, chcącę tylko podobać się pospólstwu dla podania zaburzeniom oręża; przyiaciele niepodległości, tēy szlachetney własności waszego Stanu, nie przedawaycie praw swoich duchowemu stronnictwa i waszego tak chwalebnege urzędu nie zamieniyacie na polityczną frymarkę.« — Po skończonēy mowie przyiętēy głośnie okłaskami, Członkowie Rady stanu adwokackiego złożyli zwyczajną przysięgę i rozwiązano posiedzenie.

Dzisiejszego wieczora (pisze Gwiazda

z d. 6. Listop.) wyszło bardzo ważne dzieło t. i.: »Zbiór historycznych a niedrukowanych dotąd dokumentów o processu »Xięcia Engbiena«, które Jenerał Sawary (w znanem pisemku swoiem) za stracone podawał. To ważne pismo, w którym znajduie się nawet dziennik nieszczęśliwego Xięcia, rzuci nowe światło na iego proces. Czytając te dokumenta objaśniemy się we wszystkich wątpliwościach. I tak n. p. dowiadujemy się ztamtąd, że Xięć na końcu badań prosil o pozwolenie mówienia z Napoleonem: »Nim rzekł, »podpiszę niniejszy protokół, proszę usilnie o »prywatne posłuchanie u pierwszego Konzula. »Moie imie, godność moia, moie zasady i o »kropne moie położenie każą mi się spodziewać, że prosba moia odmówioną mi nie będzie.« Tę prosbę Xięcia czytano członkom Sądu w obecności przytomnych; nikomu więc tajnem byđ nie mogło, że Xięć żądał rozmowy z Konzulem. Dla czego nie powiedziano o tém pierwszemu Konzulowi? Wspomniane pismo zawiera oprócz tego listy Murata, Jenerała Hullina i Rady Stanu Reala, wręście oba koncepta wyroku. Pismo to wyszło u braci Bandonin, wydawców zbioru pamiętników rewolucyi (*Memoires sur la revolution.*)

S z w a y c a r y i a.

Rozporządzenie, które dla ściślejszego utrzymywania policyi względem obcych wydał Rząd Kantonu Lucerny pod d. 17. Października, zawiera między innemi następujące przepisy: Każdy cudzoziemiec bawiący dłużej iak dni 14 w iakim domu zaiezdny, jeżeli daley pozostać pragnie, ma wyraźnie prosić o pozwolenie dłuższego pobytu. Cudzoziemcy państw takich, których postowie znajduję się w Szwajcaryi czynić to powinni przez swoich Posłów, a mieszkańcy takich krajów, których Posłowie nie są uwierzytelnieni w Szwajcaryi, mogą tylko za wiedzą swoich dawnych Władz miejscowych otrzymać pozwolenie dłuższego bawienia. Kto obcego człowieka mającego iedynie paszport zatrzyma u siebie nad dni 14, surowey podpadnie karze.

P r u s s y.

Król Jegomość dawał d. 7. b. m. posłuchanie Król. Saskiemu Jenerałowi Porucznikowi P. Watzdorff, który iako nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister Króla Jegomości Saskiego, wręczył Królowi swóy list wierzytelny.